

У НОВОМ САДУ У УТОРАК 31. ДЕЦЕМБРА. 1896.

ГОД. XXI.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 51.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свака о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. —

НЕШТО О РАДУ НЕЖИХ СЛАВНИХ КЊИЖЕВНИКА.

За најплоднијег светског писца сматра се драмски песник, *Лоје де Вега*. Прву своју комедију написао је овај даровити књижевник када беше истом у дванаестој години. И од то доба, па све до смрти своје (преминуо је у својој 73-ој години) радио је непрекидно.

После њега, по плодности, заузима прво место *Александар Дима*, који је око педесет година истрајао на књижевном пољу.

Међу словенским књижевницима, по количини рада, прво место заузима *Јосиф Јанатије Крашевски*, први романсијер пољски, и из новијег доба најплоднији писац светски. За њега веле библиографи пољски, да је за педесет година свог рада написао *две стотине и тридесет дела*, која садрже на *четири стотине и чётредесет опсежних свезака*, не рачунајући ту његове ситније радове, као што су: журналистични чланци, различите публикације, дописи итд.

За *Хајнеа*, опет, зна се, не само да није био веома продуктиван, него је шта више, врло споро радио своја дела. Тако је по неку песму своју поправљао по неколико недеља и једино том његовом брижљивом раду има се приписати, што је форма у његовим песмама била онако лака. То је отуда потицало, што је био нервозан и узбудљив, а патио је врло често и од главобоље. Више пута, од повеће песме, није остало више од неколико редова, а, каткад, само основа или споредна мисао.

За *Шилера*, прича сам Гете Еркману ово:

Походивши једном Шилера, не застанем га дома. Како ми жена његова рече, да ће се скоро вратити, седнем за његов

писаћи сто, да нешто прибележим. Убрзо осетим, да ми је нешто веома непријатно, што се на мањ окрене на горе, тако, да за мало не изгубић свест. С почетка не знаћах, чиме да објасним то своје необично стање, док у томе приметим, да из чикмежета, крај мене, излази тај тежак мирис. Отворим фијоку и кад тамо — нађем у њој пуно јабука у пола трулих. Приђем брзо прозору да би добио чиста ваздуха, те се, на тај начин, опет освежим. За тим уђе жена Шилерова и рече ми: да та фијока вазда мора бити пуна јабука, које труну, јер Шилер, без тога мириса, не може ни да ради, ни да живи.

Када је писао последњи чин своје трагедије: „*Марија Стјуартова*“, веле, да су сви у његовој породици морали ићи у прно одевени. А кад је радио „*Валенштајна*“, никада не пропушташе прилику, да посматра војничке смотре и вежбања; жена његова мораде му на дому певати само ратне песме.

Лесини је такођер своје драмске радове споро израђивао, и то тако, да један његов живописац тврди, да је своју „*Мину Барнхелмску*“ писао по три реда дневно. Поправљао је и поправљао необично много. А ево шта вели сам за се у својој „*Хамбуршкој Драматуризији*“:

„Нисам ни глумач, ни песник. Истина, много пута указује ми се та част, јер ме сматрају за песника; но то једино с тога, што ме добро не познају. Из неколико драмских покушаја, којима се осмелих, не би требало судити тако много. Није сваки онај живописац, који узме у руке кичицу и боје. Најстарије покушаје своје написао сам у добу, када вољу и лакоћу сма-

трамо тако радо за ћенијалност. Што се, пак, находити у новијим покушајима „да се може трети“, то сам убеђен, да имам захвалити једино и искључиво критици. Не осећам у себи онај живи извор, који проради својом снагом, који сам од себе исптиче у свежој и чистој струји; ја морам све из себе истеривати помоћу притиска

и цеви. Био бих врло убог, хладан и кратковид, када се не бих, барем у неколико, привикао скрети поузданој позајмљивати туђе благо, загревати се туђим сунцем и око своје снажити стаклита вештине“.

Редак пример књижевничке скромности, који би и нама могао да послужи за узред.

ГЛАВНА СКУПШТИНА

„ДРУШТВА ЗА СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ“ 31. АВГУСТА (12. СЕПТЕМБРА) 1896.

Председава: др. Лака Станојевић, начеоник друштвени.

Бележи: Сава Петровић, секретар.
(Свршетак.)

4. Председник позива скупштину, да приступи избору подначеоника друштвеног.

За подначеоника бира се једногласним усљедом по ново на три године дана А. Хаџић, досадашњи подначеоник друштвени.

И избор подначеоника има се поднети на потврду и одобрење високом министарству унутрашњих послова.

5. Председник позива скупштину, да избере секретара друштвеног.

За секретара друштвеног бира се по ново једногласно на три године дана дојакошњи секретар Сава Петровић, са годишњом платом од 300 фор. а. вр.

6. На позив председника — бира се једногласно за благајника на три године дана Данило Манојловић, досадашњи благајник, са годишњом платом од 120 ф. а. вр.

7. Управни одбор под бр. 109./У. О. О. Г. подноси извештај о стању фонда српског народног позоришта и преглед рачуна главне благајне позоришне од 1. јануара 1895. до 30. маја 1896.

По том извештају износи фонд српског нар. позоришта 31. маја 1896.

свега 50.537 ф. 96 н.

По одбитку дуга „пензионом глумачком фонду“ . 1.580 ф. 23 н.

активно је стање 48.957 ф. 73 н.

Кад се од тога стања одбије стање фонда при крају године 1894. са . . . 46.287 ф. 14 н.

показује се прираштај од 2.670 ф. 59 н.

Осим тога исказаног активног потраживања има ово друштво још и ове непокретности, и то:

1.) 20 дистр. ланаца земље (по 2200 хвати) у Сенти, као легат пок. Ђене Брановачког и жене му Иде рођ. Вујићеве. (Ово поседује и ужива друштво ово.)

2.) 55 катастр. јутара земље (по 1900 хв.) у Сенти, као легат пок. Јулијане Ковачићке рођ. Смиљанове из Мола. (На ово има право доживотног ужитка муж покојничин Јоца Ковачић, трговац у Молу.)

3.) Куку у Араду као легат пок. Гавре Јанковића из Арада. (На ово има право доживотног уживања завештачев нећак Ђорђе Лукић у Араду.)

По рачуну главне благајне позоришне износило је од 1.I. 1895. до 31.V. 1896.:

Примање 16.268 ф. 78 н.

Издавање 15.700 ф. 60 н.

Завршна готовина 31.V.

1896. 568 ф. 18 н.

Управни одбор јавља под бр. 111. и 112./У. О. О. Г., да су извештај о стању фонда и рачун главне благајне прегледали пzasлани ревизори и супервизори, и да су их напли у реду.

Узима се на знање.

А по предлогу члана дра Емила Гавриле решава се, да се упути књиговодство, да се рачуни главне благајне прегледније и за нестручњаке јасније склопе и да се упореде издавања са примањима.

Уједно се по предлогу члана Стевана Ј. Крецула из Земуна упућује управни одбор, да учини нужне кораке у погледу завештане позоришту уложне књижице Константина Аврамовића из Дуна-Фелдвара (види бр. 87/У. О. ех 1891.), пошто је кредитни завод у Земуну, у ком је уложен број завештај Аврамовићев у корист српском народном позоришту, пре две године пропао.

8. Управни одбор под бр. 110./У. О. О. г. подноси рачун о примању и издавању српске народне позоришне дружине од 25. маја 1895. до 30. маја 1896., састављен од деловође позоришног Павле Степића и књиговође Јована Токалића по рачунима месних позоришних одбора, а вођен по местима, која је позоришна дружина за то време обишла.

По том рачуну износило је:

I. Примање:

1.) У Руми од 25/V. до 5/VI.	
1895.	2.949 ф. 73 н.
2.) У Винковци од 5/VI. до 7/VIII. 1895.	1.952 ф. 50 н.
3.) У Вуковару од 7/VIII. до 30/VIII. 1895.	2.098 ф. 05 н.
4.) У Осеку од 30/VIII. до 16/X. 1895.	3.938 ф. 49 н.
5.) У Митровици од 16/X. до 21/XII. 1895.	5.534 ф. 69 н.
6.) У Новом Саду од 21/XII. 1895. до 21/III. 1896.	10.533 ф. 02 н.
7.) У Сомбору од 21/III. до 6/V. 1896.	3.930 ф. 06 н.
8.) У Суботици од 6/V. до 30/V. 1896.	1.826 ф. 10 н.
Свега	
32.762 ф. 64 н.	

II. Издавање:

1.) У Руми	3.220 ф. 73 н.
2.) У Винковци	2.401 ф. 29 н.
3.) У Вуковару	1.941 ф. 30 н.
4.) У Осеку	4.026 ф. 72 н.
5.) У Митровици	5.836 ф. 22 н.
6.) У Новом Саду	10.397 ф. 90 н.
7.) У Сомбору	4.010 ф. 66 н.
8.) У Суботици	2.326 ф. 10 н.

Свега 34.160 ф. 92 н.

Кад се одбије примање од издавања,

показује се мањак у износу од 1.398 фор. 28 н. а. вр.

Сувешта је било: у Вуковару 156 ф. 75 н., и у Новом Саду 135 фор. 12 н., свега 291 фор. 87 н.

Мањка је било: у Руми 271 фор., у Винковцима 448 фор. 79. н., у Осеку 88 фор. 23 н., у Митровици 301 фор. 53 н., у Сомбору 80 фор. 60 н., и у Суботици 500 фор., свега 1.690 фор. 15 н.

Управни одбор под бр. 111 и 112/У. О. О. г. јавља, да су рачун позоришне дружине прегледали изаслани ревизори и суперревизори, и да су их нашли у реду.

9. Рачунски суперревизори, изаслани главном скупштином под бр. 5/Г. С. ех 1895., и то: Никола Петровић из Ст. Пазове и Васа Јовановић Чича у Новом Саду под 27. авг. (8. септ.) о. г. јављају, да су како рачуне главне благајне позоришне, које су водили књиговођа Јован Токалић и благајник Данило Манојловић од 1. јануара 1895. до 31. маја 1896., — тако и рачун позоришне дружине од 25. маја 1895. до 30. маја 1896., састављен по рачунима месних позоришних одбора од деловође Павле Степића и књиговође Јована Токалића, — прегледали и пронашли, да су у свему тачни и исправни, те предлажу, да се поменутим рачунарима изда опросница за те рачуне.

Узима се на знање и по предлогу ових рачунских надпрегледача издаје се опросница рачунарима: књиговођи Јовану Токалићу и благајнику Данилу Манојловићу за рачун главне благајне од 1. јануара 1895. до 31. маја 1896.; а тако исто и рачунарима: деловођи Павле Степићу и књиговођи Јовану Токалићу за рачун позоришне дружине од 25. маја 1895. до 30. маја 1896.

За суперревизоре рачуна главне благајне позоришне од 1. јуна 1896. до 31. маја 1897. и рачуна позоришне дружине од 31. маја 1896. до 31. маја 1897. бирају се чланови: Никола Петровић из Ст. Пазове, Васа Јовановић Чича и Петар Дамјановић, а за заменика Ђорђе Т. Мијатовић из Новога Сада, и исти се умољавају, да

о прегледаним рачунима идућој скупштини извештај поднесу.

10. Подначеоник друштвени А. Хаџић, као привремени управитељ српског народног позоришта, чита свој извештај о стању и радњи српске народне позоришне дружине.

(Тај извештај штампан је у 50. броју „Позоришта.“)

Извештај овај узима се одобравајући на знање, а привременом управитељу А. Хаџићу изјављује се захвалност на бесплатном вођењу управе позоришне и исти се умољава, да и даље, до избора сталног управитеља, привремено врши управитељске дужности.

По предлогу члана дра Емила Гавриле решава се, да се позоришни одсек упути, да уведе у позоришну дружину обавезно учење у нотном певању, и да коровоћа друштвени мора дневно држати одређене часове, у којима ће целу дружину и поједине чланове обучавати ноталном певању.

Уједно се, по предлогу Мите Топаловића, одлучује, да позоришни одсек нареди, да су сви глумци дужни певати у кору, па и они који на дотичној представи немају улоге, а од те обvezе може поједине личности изузетно ослободити само позоришни одсек по предлогу управитељеву.

11. Председник позива скупшину, да у смислу §. 13. устава друштвеног приступи изменама и допунама трећине чланова управнога одбора.

Као најстарији по избору имали би да иступе ови чланови управнога одбора, који су изабрани 1893. године, и то:

I. У позоришном одсеку:

Др. Јован Јовановић-Змај у Београду (заменик: Стеван Милованов); Јован Грчић; др. Милан Савић; и Милан А. Јовановић.

II. У економском одсеку:

Др. Јован Вујић, адвокат у Сомбору (заменик: Гавра Плавшић); Никола Ј. Поповић у Митровици (заменик: Паја Гостовић); пок. Павле Панаотовић у Митровици (заменик: Ђорђе Ф. Недељковић); и Каменко Ј. Јовановић, књижар у Панчеву (заменик: Љубомир Стефановић).

Сви ови чланови, са заменицима заједно, бирају се по ново на три године дана за

чланове управнога одбора, само се на место пок. Павла Панаотовића из Митровице бира Васа Муачевић, поседник из Осека, а за заменика му др. Милан Давидовац, адвокат у НСаду.

На место пок. члана дра Љубомира Радивојевића из Каменице бира се на 1 годину дана др. Душан Петровић, адвокат из Суботице, а заменик ће му бити др. Паја Јанковић, адвокат у НСаду.

12. Управни одбор под бр. 115/У. О. о. г. подноси прорачун за српско народно позориште на годину дана, и то од 1. јуна 1896. до 1. јуна 1897. године.

По том прорачуну износи:

A.) За централну управу „друштва за српско народно позориште“:

I. Приход, и то:

1.) Камате од држ. папирâ	186 ф. 38 н.
2.) Кам. од прив. обвезница	1774 ф. 50 н.
3.) Камате од улогâ	412 ф. — н.
4.) Затезне камате	21 ф. — н.
5.) Камате од чланарине	50 ф. 40 н.
6.) Претплата од листа „Позоришта“	25 ф. — н.
7.) Легат Ђене Брановачког	500 ф. — н.
8.) Лег. Христофора Шифмана	200 ф. — н.
9.) Легат Севера Нинчића	62 ф. 50 н.
10.) Легат Васе Јагазовића	50 ф. — н.
11.) Прилози панчевачки и новосадски	2400 ф. — н.
12.) Провизије	10 ф. — н.

Свега . 5691 ф. 78 н.

II. Потреба, и то:

1.) Плата чиновницима	540 ф. — н.
2.) Плата послужитељу	36 ф. — н.
3.) Дневнице и путни трошк.	550 ф. — н.
4.) Станарина	60 ф. — н.
5.) Канцеларија	80 ф. — н.
6.) Милостиња	20 ф. — н.
7.) Штампање листа „Позоришта“	100 ф. — н.
8.) Намештај	— ф. — н.
9.) Тантријеље за поз. дела	200 ф. — н.
10.) Библиотека	40 ф. — н.
11.) Поштарина и телеграми	80 ф. — н.
12.) Разно	50 ф. — н.
13.) Обнова поз. гардеробе	500 ф. — н.
14.) Еквиваленат	62 ф. 68 н.

15.) Државни порез . . .	120 ф. — н.
16.) Награде родитељима . . .	300 ф. — н.
17.) Креј глумцима . . .	70 ф. — н.
18.) Репертоар . . .	150 ф. — н.
19.) Пристојбе . . .	30 ф. — н.
20.) Награде за поз. дела . . .	50 ф. — н.
21.) Ванредни издатци . . .	80 ф. — н.

Свега . 3118 ф. 68 н.

Кад се од прихода са . . . 5691 ф. 78 н.
одузме потреба са . . . 3118 ф. 68 н.

преостаје сувишак од . 2573 ф. 10 н.

Б.) За српску народну позоришну дружину:

I. Приход, и то:

1.) Заслуга позоришне дружиње . . .	30000 ф. — н.
2.) Припомоћ од централне управе позоришне . . .	2573 ф. 10 н.

Свега . 32573 ф. 10 н.

II. Потреба, и то:

1.) Плате поз. дружини .	21500 ф. — н.
2.) Плата управитељу .	1500 ф. — н.
3.) Станарина управитељу	120 ф. — н.
4.) Путни трошак .	2000 ф. — н.
5.) Огрев .	140 ф. — н.
6.) Кирија и грађење по зорнице .	2600 ф. — н.
7.) Музика .	1200 ф. — н.
8.) Оправка гардеробе .	150 ф. — н.
9.) Намештај и реквизите .	80 ф. — н.
10.) Осветљење .	800 ф. — н.
11.) Џедуље .	920 ф. — н.
12.) Трошкови представа и ситнице .	1200 ф. — н.
13.) Библиотека .	80 ф. — н.
14.) Добротворне цели .	150 ф. — н.
15.) Непредвиђени трошкови	120 ф. — н.

Свега . 32560 ф. — н.

Кад се од прихода са . . . 32573 ф. 10 н.
одузме потреба са . . . 32560 ф. — н.

преостаје сувишак од . 13 ф. 10 н.

Управни одбор напомиње, да је у прорачун нарочито стављено, поред обичних свота, и ово: плата управитељу са 1500 фор.; станарица за управитељску канцеларију са 120 фор.; на обнову гардеробе позоришне 500 фор.; на награде редитељима 300 фор.; — а за субвенцију по-

зоришној дружини из централне благајне одређено је 2573 фор. 10 нов.

Предложени прорачун одобрава се и управни се одбор упућује, да га се у свему придржава.

13. Управи одбор под бр. 115/У. О. о. г. подноси скупштини на одређење предлог подначеоника друштвеног и управитеља А. Хаџића, који гласи:

Да се позову поједини родољуби у свима већим српским местима, да скupљају у народу од родољубивих и имућних Срба по један новчић на дан, као прилог на одржање српског народног позоришта и оснажење фонда позоришног, да би се тако осигурао опстанак овог народног просветног завода.

Предлог се усваја и поверава се управном одбору, да пронађе најпрактичнији начин, којим би се то остварити могло.

По предлогу члана дра Илије Вучетића упућује се управни одбор, да постави у свима већим местима нашим поверилици, који ће купити чланове за ово друштво ради умножења фонда позоришног, попут чланарина спада у фонд позоришни.

Усваја се предлог члана дра Милана А. Ђурића, да се управни одбор непосредно обрати виђенијим и имућнијим нашим родољубима, који још нису чланови, с молбом, да се упишу за чланове овога друштва, попут има много њих, који ће се таком позиву одазвати.

Уједно се прима и предлог члана Стевана/П. Крецула, да управни одбор позове српске трговце, да ови обвежу горње трговце са којима стоје у трговачкој свези, да дају годишње прилоге на српско народно позориште, што ће ови радо чинити, јер сваке године имају одређену своту на добротворне цели, а у Земуну је предлагач то и покушао са добрым успехом за тамошње дилетантско позоришно друштво.

14. Управни одбор одлуком својом од 29. августа (10. септ.) о. г. бр. 116/У. О. јавља, да је Магистрат слоб. кр. вароши Новога Сада, дописом својим од 8./I. о. г. бр. 166/kig. 1896. послао овоме друштву отпис високог кр. уггар. министарства унутрашњих послова од 26. XII. 1895. бр.

110065, којим исто даје дозволу за представе позоришне у бачкој, торонталској и темишварској жупанији, која важи до 30./IV. 1896, — с том напоменом од стране магистрата, да се од сад мора учинити локална пријава магистрату за представе позоришне у Новом Саду и да се има и овде месна дозвола изискати. (Види бр. 12./У. О. ex 1896.)

Управни одбор тим поводом предлаже: да скupштина друштвена против захтева овдашњег магистрата: да позориште мора тражити за Нови Сад локалну дозволу за представе, — пошље високом министарству унутрашњих послова образложену представку с молбом, да одбије тај захтев магистратски, попут је, по уставу друштвенному, Нови Сад стално седиште овога друштва где би позориште имало права увек представе давати, и попут се то до сада

никад није захтевало од како друштво ово постоји.

Прима се предлог управнога одбора и исти се упућује, да га изврши.

15. Попите није пријављен више ниједан предлог у смислу пословног реда, то председник напомиње, да је скupштина свршила свој посао, те позива, да се избере десет чланова, који ће оверити и потписати скupштински записник.

За оверење скupштинског записника бирају се ови чланови: Др. Илија Огњановић, др. Емил Гаврила, др. Милан А. Ђирић, Влада Стратимировић, Душан Јовановић, др. Милан Давидовац, Светозар Савковић, Јован Грчић, Љура Стојковић, и Милош Николић.

16. Председник захваљује члановима на доласку у скupштину — и затвара седницу скupштинску у $1\frac{1}{4}$ сахата после подне.

ЛИСТИКИ.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Српска народна позоришна дружина у Вршцу). Српска народна позоришна дружина завршила је рад свој у Вршцу 8. (20.) децембра о. г. За време бављења свога тамо, од 27. септембра до 9. децембра о. г., давала је 43 представе, 2 представе за децу и ћаке и појала је у цркви о архијерејској служби и на паастосима, који су давани пок. владици вршачком Нектарију, и дру Ђ. Јовановићу, члану „друштва за српско народно позориште“. За споменуто време научени су и давани су у Вршцу ови нови комади: 1. „Јасмина“ и Ирена“. Драма у 5 чинова, написао Манојло Борђевић—Призренец. — 2. „Бангалоз“. Шаљива игра у 2 чина, написао Милан Светозарев Николајевић. — 3. „Крајишчиња“. Слика из српског народног живота у 3 чина, с певањем и играњем, написао Петар Крстоношић, за позорницу удесио А. Хадић, музика од Х. Дубека. — 4. „Лепа Галатеја“. Ко-мична митолошка опера у 1 чину, написао Џон Ханрион, музика од Фр. Супе-а. — 5. „Слободарка“. Драма у 5 чинова, с певањем, написао Манојло Борђевић—Призренец, за позорницу удесио А. Хадић. — 6. „Јованчини сватови“.

Шаљива опера у једном чину. Написали Каре и Барбије, сложио Виктор Масе, превео Никола Ј. Мариновић.

О бављењу наше позоришне дружине у Вршцу читамо у 146. броју „Браника“ овај допис: „Наша вредна позоришна дружина, приликама приморана да даје овде три представе више него што се у почетку мислило, огледала се и на пољу оперског певања; и могу вам рећи, да је тај оглед сјајно испао. Наравно, да се тај успех може у првој линији приписати нашој земљакињи гђци Султани Цијуковој, оперској певачици, која је из њубави према нашем позоришту примила на себе тај похвални задатак, да у двема мањим операма отпева главне партије, и то: „Галатеју“, у митолошкој опери: „Лепа Галатеја“ и „Јованку“ у шаљивој опери: „Јованчини сватови“. Прва од тих опер приказана је овде 30. новембра о. г. и наша земљакиња својим вештачким певањем и приказом Галатеје у правом смислу речи очарала је публику, која јој је своје допадање бурним повлађивањем и изазивањем више пута указивала. Достојни јој премци били су од наше позоришне дружине: г. г. Марковић, Добрин

новић и г. Д. Весићева, од којих је свако био на свом месту и што се игре и што се певања тиче. И заиста Марковићевом Пигмалиону, Добриновићевом Мидасу и Ганимеду Д. Весићева нема замерке, нарочито кад се узме, да су они, као неизучени певачи, ту тешку оперу за кратко време научили, и лено и прецизно је приказали. Велики део заслуге у томе припада и нашем вештом коровођи г. Е. Пихерту, који је свирачким збором управљао и себи велика труда дао, да то музичко дело буде приказано као што треба. Изврстан приказ „Лепе Галатеје“ даје нам јемства, да ће добро испasti и шаљива опера: „Јованчини сватови“, која се сада учи и у којој ће насловну улогу певати гђца Султана Цијукова. То ће бити уједно и последња представа овде код нас у Бришцу.

Лепо је и похвално је од наше врсне земљакиње гђце Цијукове, што је управи обећала, да ће доћи и у друга наша места, где се буде позориште бавило, да и тамо суделује у споменутим операма, а нарочито у „Прданој невести“, која ће се, ако Бог да, приказати у Панчеву, ако тамошње позоришне прилике то допусте.

Одмах први дан после „Лепе Галатеје“, 1. декембра, имали смо у нашем позоришту лепог драмског уживања. Тога дана, на име, приказала се први пут овде научена и од наше „Матице“ награђена драма: „Слободарка“, од пок. Манојла Ђорђевића—Призренца. Та драма, на жалост и сувише рано преминулог писца, имала је, као што је у нас за позорницу удејшена, необична успеха. Раздрагана публика за цело време представе није попрестала свом с допадању давати бурна израза.“

О бављењу наше позоришне дружине у Бришцу читамо у 152. броју „Браника“ још и овај допис: „Наша вредна позоришна дружина, која заслужује сваку похвалу за свој неуморни рад, завршила је низ својих представа овде код нас 20. децембра о. г. и одмах други дан отпотовала је жељезницом у Панчево. Као последња представа била је шаљива опера: „Јованчини сватови“, у којој је суделовала и наша земљакиња гђца Султана Цијукова, оперска певачица, и својом лепом појавом, љупкошћу и умиљатошћу, својим милозвучним гласом, којим уме вешто владати, и својим лепим уметничким певањем изазвала је опште допадање у много-

бројне публике, која није попрестајала за цело време представе изјављивати јој бурно своје допадање. И позоришне снаге наше певачке држањем својим задивиле су слушаоце. Нарочито се истакао г. Добриновић, који је у Јовановој улози и као глумац и као певач био изврстан. Што су „Јованчини сватови“ постигли тако сјајан успех, може се у првом реду захвалити коровођи нашег певачког друштва г. Е. Пихерту, који није жалио ни труда ни времена само да та опера испадне што боље. Евала му! Такав коровођа требао би и нашој дружини, која би, да има таквог учитеља, за кратко време и у певању показала, да уме бити тако исто изврсна као и у глуми.“

(Српска народна позоришна дружина у Панчеву.) О долажењу наше позоришне дружине у Панчево читамо у 154. броју „Браника“ овај допис: „Дође нам, ето, у походе нама увек мио гост: наше народно позориште, да нас у овим суморним данима мало развесели, разоноди, поутеши, разблажи. Ми смо се у почетку бојали, да наше позориште у овај мах неће тако сјајно проћи у нас као до сада, и то због тешких и рђавих времена. Ту своју бојазан изјавили смо били и опште уваженом управитељу нашег позоришта г. Т. Хадићу, али он нам одговори, да ништа не страхује и да се поуздано узда, да опште позната, нехвалисава, већ истинита рођољубива свест Панчеваца неће допустити, да наше позориште у Панчеву лоше прође. И заиста нам је мило, што је наше страховање налијо прошло, јер претплата износи сада много више него пре две године. Тада је била претплата на 12 представа 1600 фор. а сада износи преко 1700 фор. Још ако и представе ван претплате буду добро посећене: надати се можемо најлепшем резултату.“

Прва представа била је други дан њиховог Божића. Први дан није се могло играти због „Духовног концерта“, који у тај дан сваке године приређује наше црквено певачко друштво.

До сад су приказани овде ови комади: „Балканска царица“, „Женски пријатељ“, „Лажни Димитрије“ и „Булинарови.“

„Балканска царица“ имала је и код нас сјајног успеха. Тако се допала, да ће се морати на опште захтевање бар једанпут давати.“

П О З О Р И Ш Т Е.

(Позориште на Џетињу). На Митров-дан била је свечана представа „Књаза Арванита“, драмског дела кнеза црногорског Николе I. у џетињском позоришту, што је недавно удешено у Зетском дому Кнежево дело приказала је добровољачка дружина, која је то веће први пут изашла пред публику. Са позорнице је пре представе изговорио управитељ позоришта, професор П. Поповић, поздрав, који је за ову прилику нарочито спевао Радоје Црногорац. Поздрав је попраћен бурним ускудицама присутне публике: „Живио Књаз-песник!“ За тим је музика одсвирала црногорску народну химну, коју су сви стојећи саслушали. Представи су присуствовали и кнез Никола и кнезевић Мирко, а осталу публику сачињавали су нарочите званице из свих кругова џетињског становништва.

(Словенско позориште у Љубљани). Првог октобра почела је нова сезона словенских представа у љубљанској позоришту. Сезона је отворена приказивањем нове оригиналне драме у четири чина: „Из освете“, коју је написао проф. Антон Фунтек, позвати словеначки песники књижевник. У њој се износи једна психолошка проблема, па име, враћање пороку, који је у неколико наслеђен, али који се био притајао све док су постојале прилике, које су имале да створе други, чистији карактер.

Критика износи и осетије недостатке тога новог комада, али је ипак с њим задовољна и одобрава одушевљење, којим је писац поздрављен за време представе.

Садашња нова и укусна зграда позоришна у Љубљани отворена је у јесен 1892. године.

(Препородитељ позоришта). „Његово је начело било: бацај новце кроз прозор, а они ће се вратити натраг скупа с каматама. У раду је био неуморан. Никад му није било доста новитета. Свугде су се држале пробе: на позорници, у фоајеју, у дворани. На пробама није заборављао ни најмање ситнице; све му је било важно. Теже је послове остављао својим редитељима. Ал' је ипак долазио, да надгледа, удешава, поправља, ублажава, премешта. Попуштао није никада Често је с крпицом бледе свиле, коју би бацио на стеченицу, или на столицу, давао декорацијама ненадано полешање. Разуме се, да ни он није био без погрешака. Највише му је пријао моментани успех. За будућност се није

бринуо. Ако је који глумац био популаран, имао је свако веће да игра; а који није био у вољи публике, тога је с места отпушио. Одгајати нове таленте и доводити их у вољу слушаоцима: као да му није било познато. И тако је позориште остајало без потмладка . . .“ Тако пише славни глумац Фредерик Фебир у свом најновијем делу о некадашњем управитељу „Théâtre française“ Перину, који је тој позорници дао мајнингешке спољашности.

СИТНИЦЕ.

(Необична узречица.) Неки наш глумац био је сувише учтив човек, само што је имао ту чудну навику, да додаје уза сваку реч своју веома глулу узречицу: „Благодарећи вашој милости!“

Тако је његов разговор испадао често веома смешан.

Кад је дошао управитељ народног позоришта, да га замоли, да га прими у глумачку дружину, управитељ га запита:

— Јесте л' већ дуго глумовали?

— Глумовао сам у различитим путничким позоришним дружинама, благодарећи вашој милости.

— А јесте ли одавно без службе?

— Још сам у служби, благодарећи вашој милости; али сам рад примљен бити за члана вашег позоришта, благодарећи вашој милости.

— Јесте л' ожењени?

— Јесам, благодарећи вашој милости.

— Имате ли деце?

— Имам троје благодарећи вашој милости.

— Шта играте?

— Лоле, бекрије, бангaloze благодарећи вашој милости.

(Искреност.) Осмогодишња девојчица неког нашег глумца прилази глумцу, који је био мало засео у посети, па га запита:

— Кад ћете вашој кући, чика Перо?

— А што питаш, душице?

— Мама вели, да не ћемо ручати докле год ви не одете, а ја сам јако гладна!

(У вагону.) Кондуктер се обраћа неком глумцу, који је стојао у ходнику од вагона:

— Молим за вашу билету!

— Молим, ја не заузимам ни једно седиште!

Мени није потребна билета, — одговори глумац.

Издаје управа срп. нар. позоришта